

WPS.VIII.431.2.2012.ArK.PK.

Protokół z kontroli problemowej

- Jednostka podlegająca kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim
ul. Szkolna 8

89-400 Sępólno Krajeńskie, NIP 561-14-59-693, REGON 092964189

[Dowód: akta kontroli nr 1]

- Burmistrzem Sępólna Krajeńskiego od 06 grudnia 2010r. jest Pan

[Dowód: akta kontroli nr 2-2a]

- Dyrektorem Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim od 07 listopada 2007r. jest Pani

[Dowód: akta kontroli nr 3-3a]

Kontrolę przeprowadzili:

- [redacted] - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 196/2012 z dnia 18 kwietnia 2012r., wydanego przez Wojewodę Kujawsko - Pomorskiego - przewodnicząca zespołu kontrolnego.

- [redacted] - starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 197/2012 z dnia 18 kwietnia 2012r., wydanego przez Wojewodę Kujawsko - Pomorskiego.

- Kontrolę przeprowadzono w dniach od 25 kwietnia 2012r. do 10 maja 2012r. z przerwą w dniach 30 kwietnia, 2 i 4 maja 2012r.

- Przedmiotem kontroli było wykorzystanie środków z budżetu państwa na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz analiza dokumentacji dotyczącej stosowanych form pomocy w ramach w/w Programu.

- Okres objęty kontrolą: od 01 stycznia 2011r. do 31 grudnia 2011r.

- Dokonano wpisu do książki kontroli pod pozycją nr 10.

- W okresie objętym kontrolą upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy posiadała:

- Pani [redacted] - Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, upoważnienie Nr Or. 0113-26/10 z dnia 01.07.2010r. wydane na podstawie art. 110 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

[Dowód: akta kontroli nr 10]

- Kujawsko-Pomorski
Urząd Wojewódzki
w Bydgoszczy
Wydział Polityki Społecznej
- Pani [redacted] – Zastępca Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sepólnie Krajeńskim, upoważnienie z Nr Or. 0113-27/10 dnia 01.07.2010r. wydane na podstawie art. 110 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

[Dowód: akta kontroli nr 5]

Ilekróć w niniejszym protokole użyto sformułowań:

- ustawa o pomocy społecznej – oznacza to ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.);
- ustawa „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – oznacza to ustawę z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.);
- przepisach wprowadzających ustawę o finansach publicznych – oznacza to ustawę z dnia 27 sierpnia 2009r. – przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1241);
- ustawa o finansach publicznych – oznacza to ustawę z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.);
- ustawa Kodeks postępowania administracyjnego – oznacza to ustawę z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., nr 98 poz. 1071 ze zm.);
- ustawa o opłacie skarbowej – oznacza to ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635 ze zm.);
- rozporządzenie w sprawie realizacji programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" – oznacza to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie realizacji programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. nr 25 poz.186 ze zm.);
- rozporządzenie w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej – oznacza to rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.);
- rozporządzenie w sprawie zapłaty opłaty skarbowej – oznacza to rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r., w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz. U. Nr 187, poz. 1330 ze zm.).

W treści protokołu użyto następujących skrótów:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Sepólnie Krajeńskim, zwany dalej OPS;
- Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zwany dalej Programem;
- Wojewoda Kujawsko-Pomorski , zwany dalej Wojewodą;
- Burmistrz Sepólna Krajeńskiego, zwany dalej Burmistrzem;
- Wydział Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, zwany dalej Wydziałem Polityki Społecznej.

Informacji i wyjaśnień w toku kontroli udzielała:

- **Pani Izabela Fröhlke-Zalewska** - Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sepólnie Krajeńskim.

W toku kontroli ustalono co następuje:

1. Wykorzystanie środków z budżetu państwa na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

1.1. W okresie od 1 stycznia 2011r. do 31 grudnia 2011r. Gmina Sepólno Krajeńskie otrzymała dotację celową na realizację Programu decyzją Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w dziale 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85295 – Pozostała działalność w § 2030 (Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin) na kwotę **375.000 zł** :

Lp.	Data decyzji	Numer decyzji	Kwota w zł	Treść decyzji
1.	24.02.2011r.	WFB.I.3020.4.2011	375.000,00	Ustawa Budżetowa na 2011r.
Razem			375.000,00	x

1.2. Gmina wykorzystwała dotację celową z budżetu państwa w 100%.

[Dowód: akta kontroli nr 6-8]

2. Prawidłowość postępowań w sprawie przyznania pomocy w ramach Programu.

2.1. Dokonano analizy losowo wybranych świadczeń (akta E. Sz., E. D., B. O., A. K., A. J., R. B., M. S., J. Ł., J. K., P. Ch.) poprzedzonych przeprowadzonymi rodzinnymi wywiadami środowiskowymi zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej mającymi na celu ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin, przyznanych w formie posiłku lub zasiłku celowego, w drodze decyzji administracyjnych:

E. Sz.

- OPS 8223.258.2011.AS z dnia 28.09.2011r.

E. D.

- OPS 8223.134.2011.AL z dnia 18.03.2011r.;
- OPS 8223.305.2011.AS z dnia 12.12.2011r.;
- OPS 8223.1823.2011.AS z dnia 12.12.2011r.

B. O.

- OPS 8223.90.2011 z dnia 14.02.2011r.;
- OPS 8212.401.2011 z dnia 14.02.2011r.;

A 2

- OPS 8212.671.2011.AS z dnia 18.04.2011r.;
- OPS 8212.908.2011 z dnia 16.06.2011r.

A. K.

- OPS.8212.1720.2011.AS z dnia 29.11.2011r.;
- OPS.8223.302.2011.AS z dnia 29.11.2011r.

A. J.

- OPS.8223.34.2011 z dnia 24.01.2011r.;
- OPS.8212.167.2011 z dnia 24.01.2011r.;
- OPS.8212.921.2011.AS z dnia 20.06.2011r.;
- OPS.8223.181.2011.AL z dnia 31.08.2011r.;
- OPS.8212.1496.2011.AL z dnia 25.10.2011r.;
- OPS.8212.1687.2011.AS z dnia 25.11.2011r.

R. B.

- OPS.8223.146.2011.AS z dnia 19.05.2011r.;
- OPS.8212.805.2011.AS z dnia 19.05.2011r.;
- OPS.8223.274.2011.AL z dnia 05.10.2011r.

M. S.

- OPS.8212.243.2011 z dnia 01.02.2011r.;
- OPS.8212.565.2011.AL z dnia 01.04.2011r.;
- OPS.8212.825.2011.AS z dnia 23.05.2011r.;
- OPS.8223.236.2011.AS z dnia 20.09.2011r.

J. L.

- OPS.8212.722.2011.AL z dnia 21.04.2011r.;
- OPS.8223.257.2011 z dnia 28.09.2011r.;
- OPS.8212.1640.2011.AL z dnia 18.11.2011r.;
- OPS.8223.298.2011.AL z dnia 18.11.2011r.

J. K.

- OPS.8212.104.2011 z dnia 19.01.2011r.;
- OPS.8223.109.2011.AS z dnia 21.02.2011r.;
- OPS.8212.630.2011.AS z dnia 12.04.2011r.;
- OPS.8212.928.2011.AS z dnia 20.06.2011r.;
- OPS.8223.150.2011.AS z dnia 16.08.2011r.;
- OPS.8212.1107.2011.AS z dnia 16.08.2011r.;
- OPS.8212.1264.2011.AS z dnia 14.09.2011r.;
- OPS.8212.1425.2011.AS z dnia 14.10.2011r.;
- OPS.8212.1791.2011.AS z dnia 12.12.2011r.

P. Ch

- OPS.8212.576.2011 z dnia 30.03.2011r.;
- OPS.8212.1697.2011.AS z dnia 25.11.2011r.

[Dowód: akta kontroli nr 9-87]

2.2. W wyniku analizy powyższych decyzji administracyjnych ustalono uchybienia i nieprawidłowości:

- decyzje administracyjne wydane przez OPS opatrzone zostały pieczęcią Burmistrz Sępólna Krajeńskiego, jest to niezgodne z art. 110 ust.7 ustawy o pomocy społecznej;
- w sentencjach analizowanych decyzji administracyjnych przyznających pomoc dzieciom i uczniom w formie posiłku w placówkach oświatowych przyznawano świadczenia wykraczające poza rok budżetowy, który jest rokiem kalendarzowym, tj. na rok szkolny 2011/2012. Przyznawanie świadczenia na okres wykraczający poza rok kalendarzowy jest niezgodne z zawartym porozumieniem, które obejmuje realizację Programu od 1 stycznia do 31 grudnia 2011r. oraz postanowieniami art. 109 ust. 4 ustawy o finansach publicznych;
- w uzasadnieniach decyzji administracyjnych przyznających świadczenia w formie zasiłku celowego dla osoby w rodzinie nie wskazywano imiennie osoby, której to świadczenie przyznano. Nie jest wystarczające wskazanie strony jako osoby, której doręczono decyzję zgodnie z postanowieniami art. 107 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego;
- w decyzjach administracyjnych przyznających zasiłek celowy brak uzasadnienia odmowy pomocy w formie gorącego posiłku jako podstawowego celu Programu. Zasiłek celowy winien być przyznawany tylko w przypadku gdy udzielenie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną lub w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku zgodnie z § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

2.3. Świadczenia przyznane powyższymi decyzjami sprawdzono z listami wypłat nr: 000261-2011 z dnia 22.06.2011r., nr 000019-2011 z dnia 24.01.2011r., nr 000261-2011 z dnia 22.06.2011r., nr 000535-2011 z dnia 23.11.2011r., nr 000573-2011 z dnia 14.12.2011r., nr 000023-2011 z dnia 26.01.2011r., nr 000261-2011 z dnia 22.06.2011r., nr 000535-2011 z dnia 23.11.2011r., nr 000573-2011 z dnia 14.12.2011r., nr 000261-2011 z dnia 22.06.2011r., nr 000038-2011 z dnia 07.02.2011r., nr 000261-2011 z dnia 22.06.2011r.

3. Formy pomocy stosowane w ramach Programu.

3.1. W dniu 05 stycznia 2011r. OPS przesłał wniosek do Wydziału Polityki Społecznej, w którym kwota dotacji z budżetu państwa została określona na 375.000 zł, udział środków własnych gminy określono na kwotę 250.000 zł. Koszt zadania ogółem określono na kwotę 625.000 zł w tym:

- planowaną liczbę osób do udzielenia pomocy w formie zakupu posiłku określono na 470 osób;
- planowaną liczbę osób do udzielenia pomocy w formie zasiłku celowego określono na 1.480 osób.

[Dowód: akta kontroli nr 57-58, 95-97]

3.2. Zgodnie z art. 14 ust. 4 ustawy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyznane Gminie kwoty dotacji były określone w porozumieniu zawartym w dniu 03 marca 2011r.

między Wojewodą a Burmistrzem określającym przeznaczenie dotacji oraz środków własnych Gminy na pomoc w formie posiłków, jak i zasiłków celowych w 2011 roku.

3.3. Na podstawie porozumienia z dnia 03 marca 2011r. zmienianego aneksami z dnia 27 października 2011r. oraz 30 grudnia 2011r. łączny koszt realizacji Programu wyniósł w 2011r. – **607.441** zł w tym:

- środki z dotacji celowej w kwocie 375.000 zł;
- środki własne Gminy 232.441 zł;
- udział środków własnych Gminy w realizacji zadań Programu wyniósł 38,27%.

3.4. Na podstawie sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2011r. ustalono, iż udzielono pomocy w formie posiłku dla 435 osób tj. 92,55% w stosunku do planowanej liczby osób oraz zasiłku celowego dla 1.248 osób tj. 84,32% w stosunku do planowanej liczby osób.

[Dowód: akta kontroli nr 88-90, 91-96]

3.5. Faktyczne proporcje udzielanych form pomocy z Programu tj. posiłków do zasiłków celowych na podstawie sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniosły w 2011r.:

- z dotacji celowej udzielono pomocy w formie zasiłków celowych w kwocie 195.300 zł tj. 100,00% w stosunku do zawartego porozumienia, ze środków własnych gminy udzielono pomocy w formie zasiłku celowego w kwocie 116.500 zł tj. 100,00% w stosunku do zawartego porozumienia;
- z dotacji celowej udzielono pomocy w formie posiłku w kwocie 179.700zł tj. 100,00%, w stosunku do zawartego porozumienia, ze środków własnych gminy udzielono pomocy w formie posiłków w kwocie 115.941 zł tj. 100% w stosunku do zawartego porozumienia.

3.6. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznie wprowadził zarządzeniem Nr OPS 0152.6a.2011 z dnia 1 kwietnia 2011r. zryczałtowane sposoby ustalania wysokości świadczenia, powiązane z konkretną sytuacją dochodową osoby samotnej i osoby w rodzinie zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 3 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, która stanowi, że rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

[Dowód: akta kontroli nr 97]

3.7. Gmina nie podjęła uchwały o podniesieniu kryterium dochodowego powyżej 150%.

[Dowód: akta kontroli nr 100]

4. Analiza losowo wybranych rachunków oraz dokumentów rozliczeniowych na podstawie, których OPS dokonywał rozliczeń z placówkami oświatowymi i punktami gastronomicznymi prowadzącymi dożywianie w 2011r.:

- Fa VAT Nr 157/2011 wystawiona w dniu 15 grudnia 2011r. przez Usługi Gastronomiczne Binkowska Bożena w Sępólnie Krajeńskim dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim;
- Fa VAT Nr 60/2011 wystawiona w dniu 31 maja 2011r. przez Usługi Gastronomiczne Binkowska Bożena w Sępólnie Krajeńskim dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim;

- Fa VAT Nr 41/2011 wystawiona w dniu 29 kwietnia 2011r. przez Usługi Gastronomiczne Binkowska Bożena w Sępólnie Krajeńskim dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim;
- Fa VAT Nr 43/2011 wystawiona w dniu 29 kwietnia 2011r. przez Usługi Gastronomiczne Binkowska Bożena w Sępólnie Krajeńskim dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim;
- Fa VAT Nr 44/2011 wystawiona w dniu 29 kwietnia 2011r. przez Usługi Gastronomiczne Binkowska Bożena w Sępólnie Krajeńskim dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim;
- Fa VAT Nr 19/2011 wystawiona w dniu 28 lutego 2011r. przez Usługi Gastronomiczne Binkowska Bożena w Sępólnie Krajeńskim dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim;
- Fa VAT Nr 142/2011 wystawiona w dniu 30 listopada 2011r. przez Usługi Gastronomiczne Binkowska Bożena w Sępólnie Krajeńskim dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim;
- Fa VAT Nr 42/2011 wystawiona w dniu 29 kwietnia 2011r. przez Usługi Gastronomiczne Binkowska Bożena w Sępólnie Krajeńskim dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim;
- Fa VAT Nr 18/2011 wystawiona w dniu 28 lutego 2011r. przez Usługi Gastronomiczne Binkowska Bożena w Sępólnie Krajeńskim dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim;

[Dowód: akta kontroli nr 152-189]

5. Na 2011r. OPS zawarł umowy i porozumienia na dożywianie uczniów i osób dorosłych w ramach Programu;

- Umowa Nr 342/2/2010 zawarta w dniu 30 sierpnia 2010r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Panią Bożeną Binkowską przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w Sępólnie Krajeńskim;
- Umowa Nr OPS-BR.272.2.2011 zawarta w dniu 29 sierpnia 2011r. pomiędzy Panią Bożeną Binkowską przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w Sępólnie Krajeńskim;
- Umowa Nr 342/1/11 zawarta w dniu 03 stycznia 2011r. pomiędzy Panią Bożeną Binkowską przedsiębiorcą prowadzącą działalność gospodarczą w Sępólnie Krajeńskim;
- Umowa Nr 342/3/11 zawarta w dniu 30 grudnia 2011r. pomiędzy Panią Bożeną Binkowską przedsiębiorcą prowadzącą działalność gospodarczą w Sępólnie Krajeńskim;
- Porozumienie nr 2/2010 zawarte w dniu 01 lutego 2010r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Zespołem Szkół Nr 2 w Sępólnie Krajeńskim. Wprowadzono zmiany aneksem nr 1 z dnia 1 września 2010r.;
- Porozumienie Nr 2/2011 zawarte w dniu 28 stycznia 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Panem Andrzejem Piekut prowadzącym działalność gospodarczą po firmą Restauracja i Kawiarnia „Słoneczna” z siedzibą w Sępólnie Krajeńskim;
- Porozumienie Nr 2a/2011 zawarte w dniu 28 stycznia 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Panią Bożeną Binkowską przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w Sępólnie Krajeńskim;

- Porozumienie Nr 3/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Gminnym Przedszkolem nr 2 „BAJKA” w Sępólnie Krajeńskim;
- Porozumienie Nr 4/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Zespołem Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sypniewie;
- Porozumienie Nr 5/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Szkołą Podstawową w Przepalkowie;
- Porozumienie Nr 6/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Zespołem Szkół w Sośnie;
- Porozumienie Nr 7/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Zasadniczą Szkołą Zawodową Specjalną z siedzibą w Tucholi;
- Porozumienie Nr 8/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Zespołem Szkół Nr 2 w Sępólnie Krajeńskim;
- Porozumienie Nr 9/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Gminnym Przedszkolem nr 1 w Sępólnie Krajeńskim;
- Porozumienie Nr 10/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Bursą Nr 3 w Bydgoszczy. Wprowadzono zmiany aneksem Nr 1 w dniu 22 grudnia 2011r.;
- Porozumienie Nr 11/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Internatem Zespołu Szkół Drzewnych w Bydgoszczy;
- Porozumienie Nr 12/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Internatem Zespołu Szkół –Centrum Edukacyjne w Więcborku;
- Porozumienie Nr 13/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym Nr 2 w Bydgoszczy;
- Porozumienie Nr 14/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Powiatową Bursą Szkolną w Człuchowie;
- Porozumienie Nr 15/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Panem Waldemarem Piekut prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Usługi gastronomiczne z siedzibą w Sępólnie Krajeńskim;
- Porozumienie Nr 16/2011 zawarte w dniu 02 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Zespołem Szkół Leśnych w Tucholi;
- Porozumienie Nr 19/2011 zawarte w dniu 17 października 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Powiatową Bursą dla Młodzieży Szkolnej w Chojnicach;
- Porozumienie Nr 20/2011 zawarte w dniu 01 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym w Herbach;
- Umowa Nr 07/09/12 zawarta w dniu 05 września 2011r. pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim a Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Tucholi. Wprowadzono zmiany aneksem z dnia 09 września 2011r.

[Dowód: akta kontroli nr 105-151]

W umowach nie określono wartości kalorycznej posiłków. Na podstawie powyższego materiału nie ustalono, co wchodzi w skład całodziennego wyżywienia, obiadów. Umowy były zawierane na okres wykraczający poza rok budżetowy, który jest rokiem kalendarzowym, tj. na rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012r. Jest to niezgodne z zawartym porozumieniem, które obejmuje realizację Programu od 1 stycznia do 31 grudnia 2011r. oraz postanowieniami art. 109 ust. 4 ustawy o finansach publicznych.

6. W celu uzyskania szczegółowych informacji o sposobie realizacji Programu zespół kontrolujących przedłożył poniższe zapytania Dyrektorowi OPS w dniu 10 maja 2012r.

1. W jaki sposób podawano informację mieszkańcom Gminy o Programie „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.
2. Jakie podmioty zajmują się realizacją dożywiania dzieci na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie i na terenie innych Gmin (szkoły, punkty gastronomiczne), czy ze wszystkimi podmiotami podpisano porozumienia dotyczące dożywiania dzieci i uczniów oraz osób dorosłych.
3. Czy zostały zawarte umowy z podmiotami wykonującymi usługi gastronomiczne.
4. Czy podmioty przygotowujące posiłki dysponują stosowną decyzją Państwowego Inspektora Sanitarnego i czy przeprowadzone były kontrole sanitarno-higieniczne baz żywnościowych i jak często.
5. Na jakiej podstawie ustalono potrzeby finansowe na dożywianie (liczba osób wymagających dożywiania, koszt realizacji programu).
6. Kto ustala (gmina, właściciele punktów gastronomicznych, dyrektor szkoły) wysokość opłat za posiłek.
7. Czy Gmina ma opracowane zasady-kalkulacje przyznawania zasiłków celowych dotyczących wysokości świadczenia, czy jest w tym pełna dowolność.
8. Czy dożywiano dzieci w czasie przerw wakacyjnych oraz ferii zimowych.
9. Czy Program dożywiania jest realizowany przez cały rok.
10. Czy zapewniono szkołom prowadzącym dożywianie środki na bieżące finansowanie kosztów dożywiania.
11. W jaki sposób Gmina rozlicza się ze szkołami z realizacji dożywiania, czy uwzględnia w rozliczeniu nieobecność uczniów.
12. W jaki sposób były przekazywane środki finansowe (rachunki, noty księgowe, faktury) na rachunki bankowe podmiotów przygotowujących i wydających posiłki z OPS.
13. Jaka podstawową formą udzielonej pomocy w ramach Programu były: gorące posiłki, świadczenia pieniężne (zasiłki celowe), pomoc rzeczowa.
14. Czy Gmina podjęła uchwałę o podniesieniu kryterium dochodowego powyżej 150% (ksero uchwały).
15. Czy problematyka dożywiania została uwzględniona w strategiach rozwiązywania problemów społecznych, stanowiących podstawowy dokument w zakresie kształtowania polityki społecznej na terenie Gminy i czy odniesiono się wprost do Programu.
16. Jakie podjęto działania w zakresie monitorowania w obszarze dożywiania (np. specjalne sprawozdania przekładane Komisji Rodziny i Polityki Społecznej Rady Gminy).
17. Czy Gmina bada poziom uczestnictwa szkół w projektach i programach mających na celu popularyzację zdrowego stylu życia, w tym zasad zdrowego żywienia.
18. Jak OPS współpracował z dyrektorami szkół w zakresie przyznawania dzieciom posiłku w trybie szczególnym, tj. bez wywiadu środowiskowego.

19. Czy OPS nawiązywał ścisłą współpracę z placówkami oświatowymi i przekazywał im informacje oraz określił zasady przyznawania i rozliczania udzielonej w tym trybie pomocy (bez wywiadu środowiskowego).
20. Czy Gmina (OPS) współpracuje z dyrektorami szkół w zakresie trybu i sposobu dożywiania, czy dzieci dożywiane w ramach programu nie są dyskryminowane – np. segregacja dzieci na jednej przerwie, którym OPS opłaca posiłek, na następnej przerwie dzieci, którym opłacają posiłek rodzice.
21. Czy pomoc przyznawano tylko na wniosek osoby potrzebującej, czy korzystano z możliwości wszczęcia postępowania z urzędu.
22. Czy Gmina dokonuje kontroli związanych z realizacją programu w szkołach.
23. Czy Gmina zapewnia gorący posiłek dla dzieci do lat 7 oraz wszystkim uczniom dożywianym w szkołach.
24. Jakie działania podejmuje Gmina w celu zapewnienia gorącego posiłku.
25. Czy zapewnia się gorący posiłek osobom dorosłym.
26. Jakie działania podejmuje Gmina w celu zapewnienia posiłku gorącego osobom dorosłym.
27. Czy w ramach programu Gmina udziela odpłatnego dożywiania, jak uregulowano sposób odpłatności.
28. Czy w okresie objętym kontrolą tj. od 01.01.2011 do 31.12.2011r. przyznane środki z budżetu państwa na dożywianie oraz ich zwiększenia (aneksami) były ujmowane w budżecie Gminy stosownymi uchwałami Rady Gminy lub zarządzeniami Burmistrza. Łącznie środki, które ujęto w Budżecie Gminy z budżetu państwa w 2011r.
29. Czy wniosek rodziny o pomoc z programu obejmuje dożywianiem całą rodzinę, czy przyznaje pomoc wybiórczo, jeśli wybiórczo, czy w decyzji OPS wypowiada się dlaczego nie przyznał pomocy dla całej rodziny.

[Dowód: akta kontroli nr 103-104]

6.1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim udzielił odpowiedzi na w/w pytania w dniu 18 maja 2012r.

Ad. 1) Informacje dot. w/w programu były przekazywane na zebraniach rodziców organizowanych przez szkoły oraz na wszelkiego rodzaju spotkaniach np. z sołtysami, radnymi itp. Zaangażowano w kampanię informacyjną również lokalne media. Klienci, którzy składali w tut. organie pisemne prośby o udzielenie pomocy finansowej również byli informowani o w/w formie wsparcia.

Ad. 2) Dożywianie dzieci na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie realizowane jest w szkołach, przedszkolach, przez restaurację i firmy realizujące usługi gastronomiczne; zostały z w/w podpisane porozumienia lub umowy.

Ad. 3) Z podmiotami wykonującymi usługi gastronomiczne były zawarte umowy.

Ad. 4) Podmioty przygotowujące posiłki dysponują decyzją Państwowego Inspektora Sanitarnego, 2 razy do roku są przeprowadzane kontrole (kontrola kompleksowa oraz kontrola sprawdzająca lub tematyczna).

Ad. 5) W/w potrzeby ustalono na podstawie danych liczbowych dot. liczby osób korzystających z pomocy społecznej w latach ubiegłych.

Ad. 6) Cena posiłku przez wykonawcę jest kalkulowana na podstawie aktualnych cen towarów i usług na lokalnym rynku.

Ad. 7) Zarządzenie Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim ustala wysokość zasiłków celowych w zależności od dochodu na jednego członka rodziny.

Ad. 8) Na terenie miasta część dzieci korzystała z gorącego posiłku. Na terenie wsi nie ma możliwości korzystania z posiłków w czasie przerw wakacyjnych oraz ferii zimowych.

W takich przypadkach była udzielona pomoc w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

Ad. 9) Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim w/w Program realizuje przez cały rok.

Ad. 10) Tut. organ po przedstawieniu prawidłowo wystawionej faktury lub rachunku na bieżąco przekazywał środki finansowe.

Ad. 11) Podmiot wykonujący usługi gastronomiczne wystawia fakturę, uwzględniając dłuższą nieobecność ucznia w szkole.

Ad. 12) Środki finansowe były przekazywane na rachunki bankowe podmiotów przygotowujących i wydających posiłki zgodnie z wystawioną fakturą lub notą obciążeniową.

Ad. 13) Tut. Ośrodek w ramach Programu udzielał pomocy przede wszystkim w formie gorącego posiłku w szkołach i przedszkolach oraz w formie świadczeń pieniężnych.

Ad. 14) Gmina nie podjęła uchwały dotyczącej podniesienia kryterium dochodowego powyżej 150%.

Ad. 15) Sama problematyka dożywiania nie została ujęta w dokumencie jakim jest strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie.

Ad. 16) Dyrektor Ośrodka corocznie składa sprawozdanie z działalności, gdzie również wskazany jest obszar związany z realizacją w/w programu.

Ad. 17) Gmina nie prowadzi takich badań, ponieważ zgodnie z ustawą o systemie oświaty problematyka szeroko rozumianej profilaktyki jest obligatoryjna dla każdej ze szkół, co roku szkoła musi opracować program profilaktyczny, nie bada się zatem tego co jest zadaniem obowiązkowym.

Ad. 18) Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim informował pisemnie dyrektorów szkół o zasadach udzielania dożywiania uczniom w szkołach w w/w trybie.

Ad. 19) Do Dyrektora Zakładu Obsługi Oświaty Samorządowej w Sępólnie Krajeńskim było skierowane pismo z prośbą o przekazanie informacji dyrektorom szkół i przedszkoli na terenie miasta i gminy Sępólno Krajeńskie o możliwości objęcia dożywianiem uczniów.

Ad. 20) Nie odnotowano sytuacji kiedy stygmatyzuje się dzieci korzystające z posiłków opłacanych przez OPS poprzez np. wydawanie posiłków na innej przerwie lekcyjnej niż pozostałym dzieciom, których rodzice sami opłacają obiady.

Ad. 21) Pomoc przyznawano na wniosek osoby potrzebującej oraz na wniosek pracownika socjalnego.

Ad. 22) Gmina kontroluje realizację programu w szkołach raz w m-cu przez pracownika socjalnego OPS.

Ad. 23) Gmina zapewnia gorący posiłek dla dzieci do lat 7 oraz uczniom dożywianym w szkołach w przypadku, gdy rodzina kwalifikuje się do otrzymania tej formy pomocy oraz gdy dyrektor szkoły lub przedszkola wystąpi do nas z wnioskiem o objęcie uczniów dożywianiem art. 6a.

Ad. 24) Pracownicy socjalni informują klientów o możliwości otrzymania wsparcia w formie gorącego posiłku. Kontaktują się z dyrektorami szkół, pedagogami, sołtysami informując o zasadach ubiegania się o dożywianie w ramach Programu.

Ad. 25) Tak, wszystkim do tej formy pomocy kwalifikującym się, którzy wyrazili zgodę na taką pomoc.

Ad. 26) Każda osoba samotna, niepełnosprawna itp. kwalifikująca się do pomocy zostaje poinformowana o możliwości ubiegania się o gorący posiłek w ramach Programu.

Ad. 27) Osoby otrzymujące dożywianie w szkołach oraz gorący posiłek nie ponoszą z tego tytułu żadnej odpłatności.

Ad. 28) Przyznane środki z budżetu państwa oraz ich zwiększenie w formie aneksów były ujmowane w budżecie gminy i przyjęte stosownymi uchwałami Rady Gminy. Łączne środki ujęte w budżecie w 2011 roku wyniosły 607.441 zł tj.

- środki własne – 232.441,- zł

- środki zlecone – 375.000,-zł.

Ad. 29) Zgodnie z decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bydgoszczy sygn. SKO-4110/108/2010 z dnia 12 marca 2010 roku świadczenie pieniężne należy w ramach w/w Programu należy traktować jako świadczenie fakultatywne. Tym samym spełnienie kryterium przez osobę ubiegającą się o pomoc nie oznacza, że istnieje po jej stronie roszczenie o przyznanie świadczenia. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnej sytuacji życiowej, jednak pomoc nie może stanowić stałego źródła utrzymania. Każda sytuacja jest rozpatrywana indywidualnie.

Jeśli zachodzą takie przesłanki pomoc w ramach w/w programu jest udzielana wszystkim członkom rodziny o ile środki finansowe na ten cel są wystarczające.

W decyzjach administracyjnych zawsze jest wskazane wykonanie planu finansowego, co uzasadnia między innymi przyznanie pomocy pieniężnej w ograniczonej formie.

[Dowód: akta kontroli nr 98-102]

Na powyższych ustaleniach zakończono protokół

POUCZENIE

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń kontrolerzy poinformowali Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim o przysługujących mu uprawnieniach z mocy przepisów rozporządzenia z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz.543 z późn. zm.), tj.:

1. Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.
2. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika jednostki podlegającej kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.
3. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.
4. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.
5. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy wobec zastrzeżeń.
6. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.
7. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia.
8. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.
9. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń, w całości lub w części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.
10. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Protokół został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym otrzymują:

1. Pani – [redacted] Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim;
2. a/a.

Protokół podpisano parafując każdą stronę.

Sępólno Krajeńskie dnia .....

Inspektor Wojewódzki

[Signature]

1. ....

/Podpis kontrolującego/

.....
/Podpis kierownika jednostki kontrolowanej/

Starszy Inspektor

[Signature]

2. ....

/Podpis kontrolującego/